

Luonto kutsuu oppimaan TERVETULOAA LUONTOKOULUUN

Kevät 2010

 Helsingin kaupunki
Opetusvirasto

 Helsingin kaupunki
Ympäristökeskus

KORKEASAAREN
LUONTOKOULU

GARDENIA
HELSINKI

Harakan luontokoulu sijaitsee Kaivopuiston edustalla Harakan saarella – Suomenlahden porttina. Harakan saaren luontokoulupäivät sopivat alakoulun loppuluokille ja myös Itämerä tutkiville yläkoulun luokille. Ensikertalaiset ovat etusijalla. Luontokoulun teemoja ovat saariekologia ja vedenalainen Itämeri.

Luontokoulu Arkki toimii Korkeasaaren eläintarhassa. Sopivia ohjelmia löytyy jokaiselle vuosiluokalle aina alakoulun ensimmäisestä luokasta lukion oppilaille. Painotamme tutkivaa oppimista ja luonnonsuojelua. **Kevätretkeläisille ”Tutkimusretki Korkeasaareen” -reitti.**

Töyhtöhyypän luontokoulu on Gardenian trooppisen puutarhan yhteydessä, Vanhankaupunginlahden luonnonsuojelualueen vieressä. Yläkoulun oppilaat ovat etusijalla, mutta ohjelmat sopivat myös 5.- ja 6.-luokkalaisille. Luontokoulussa tutkitaan sademetsän kasveja ja Viikin monimuotoista luontoa.

Nuorten Luontotalon ohjelmat on suunnattu alakoulun oppilaille. Teemoina ovat elämykselliset vuodenaikaretket ja ympäristövastuulliseen elämäntapaan kasvaminen. Nuorten Luontotalo muuttaa huhtikuussa Vuosaaren Uutelaan. Alkuvuoden ohjelmat toteutetaan Töölössä ja huhtikuusta lähtien Uutelassa.

Luontokoulupäivistä ei peritä maksua Helsingin kaupungin kouluilta.

HARAKAN LUONTOKOULU

Kevään luontokoulupäivät ovat huhtikuun puolivälistä kesäkuun alkuun asti. Ohjelmat ovat helsinkiläisille koululuokille maksuttomia ja kestävät 4-5 tuntia (klo 9/10 -14/15). Syksyn luontokoulupäiviin haetaan erikseen toukokuun alusta elokuun loppuun.

Luokka huolehtii matkakuluista. Venekyyti saareen maksaa oppilasta kohden noin 2€ ja aikuisilta 4€. Lähtöpaikka on Ullanlinnan laituri Cafe Ursulan vieressä. Luontokouluun valitut luokat saavat tietoa käytännöstä ja ennakkotehtävistä hyvissä ajoin ennen luontokoulupäivää.

TUTKIMUSMATKA LINTUSAARELLE

(suurin ryhmäkoko 30 oppilasta)

Harakan saari täyttyy pesivistä linnuista keväällä. Oppilaat pääsevät tutkimusseikkailulle evoluutioteorian isän Charles Darwinin innoittamina. Lintujen erityispiirteiden, ravinnonhankinnan ja pesintätapojen tarkkailu sekä muu luonnon havainnointi avaavat nuorille tutkijoille saariekologian saloja. Lintujen elämä kietoutuu meren ja ihmisten tarinoihin, jokainen oppilas pääsee osalliseksi löytöihin. Myös veden pinnan alle kurkistetaan akvaariossa. Päivä Harakassa antaa pohdittavaa arjen valintojen vaikutuksista saaristolountoon.

ITÄMEREN SALAISUUDET

(suurin ryhmäkoko 20 oppilasta)

Oppilaat lähtevät Jacques Costeaun hengessä haavit ja muut tutkimusvälineet mukanaan selvittämään Itämeren salaisuutta. Jokainen pääsee haavimaan planktonia, etsimään leviä ja veden pikkueläimiä, sekä tekemään mittauksia rannoilta ja lammikoista. Harakan saari on sopivasti avomerren rajalla, jossa valintojemme vaikutukset vedenlaatuun voidaan havaita. Iltapäivällä tarkastellaan löydöksiä mikroskoopeilla ja tallennetaan piirtäen vedenalaisen maailman outoja eliöitä. Näkymät vetävät usein vertoja Costeaun dokumenteille ja herättelevät oivaltaamaan ainutlaatuisen Itämeren vaalimisen tärkeyttä. Lopuksi kootaan päivän havainnot sekä kokemukset ja pohditaan omaa vastuuta meren tilasta.

HARAKAN YMPÄRISTÖLABORATORIO

(suurin ryhmäkoko 15)

Harakan saari tarjoaa ainutlaatuisen kohteen ympäristöntutkimuskursseille. Kurssilla tutustutaan ympäristön maan, veden ja ilman ympäristökemiallisten laboratoriotutkimusten perusteisiin helposti ymmärrettävässä muodossa. Kurssit ovat suunnattu yläkoulu 9.-luokkalaisille ja lukiolaisille.

Kurssilla oppilaat kokoavat ensin tutkimussuunnittelun pohjaksi perustietoja ympäristön tilasta. Sitten tutustutaan erilaisiin näytteenotto- ja esikäsitelymenetelmiin. Oppilaat keräävät itse tutkimussuunnitelman mukaiset näytteet Harakan luonnosta. Harakan entisessä Puolustusvoimain Kemiallisen Laitoksen tiloissa tehdään kerättyjen näytteiden laboratoriotutkimukset. Tutkimusraportti eli tulosten yhteenve-to laaditaan luovasti esim. sarjakuvatyöpajan avulla. Tulosten perusteella pohditaan eri osatekijöiden, kuten elämäntapojen vaikutusta ympäristöön, sekä omia vaikutusmahdollisuuksia.

1-3 päivänkestoiset kurssit räätälöidään aina ryhmän tarpeiden mukaan. Kurssit toteutetaan yhteistyössä Ilmatieteenlaitoksen, Helsingin yliopiston LUMA-keskuksen ja HSY:n kanssa. Tervetuloa mukaan.

HARAKAN LUONTOKOULU

Helsingin kaupungin ympäristökeskus
PL 500 (Kaarlenkatu 12 C),
00099 Helsingin kaupunki
luontokouluopettaja Erkki Makkonen
puh. 310 31515, telefax 310 31563
erkki.makkonen@hel.fi

Ilmoittautuminen Harakan luontokouluun 26. maaliskuuta mennessä
internetistä tulostettavalla hakemuslomakkeella:
<http://www.hel.fi/ymk/harakka>
> palvelut kouluille

Luontokoulu Arkki tarjoaa elä(in)myksellistä opetusta niin tapahtumissa kuin luontokoulupäivissä Korkeasaarella. Toiminta on maksutonta helsinkiläisille koululuokille. Tutkimusretki Korkeasaareen – ohjelmasta peritään materiaali-maksu.

LUONTOKOULUPÄIVÄT

Ohjelmat sopivat alakoulun oppilaille ja ovat sovellettavissa myös yläkoulun ryhmille.

Luontokoulupäivät ovat 4 tunnin (klo 10-14) opetuskonaisuuksia. Ne rakentuvat alkuluennosta, oppilaiden itsenäisistä ryhmätöistä ja koko luokan yhteisestä videoitavasta opaskierroksesta. Painotamme Arkkissa tutkivaa oppimista, positiivisia elämyksiä ja luonnon monimuotoisuutta arvostavaa asennetta. Perusohjelmia on kolme: Tiikerinsuojelijoiden jäljillä, Päivä etologina ja Elämää lumen ja jään maassa. Keväälle 2010 on jäljellä muutama hajapaikka, jotka varataan ilmoittautumisjärjestyksessä suoraan luontokouluopettajalta.

PÄÄSIÄISSAAREN KOULULAISKONFERENSSI

ma 15.3., ke 17.3. ja pe 19.3.

– Tutkimuskohteena maailman monimuotoisuus!

Tapahtuma sopii yläkoulun ja lukion oppilaille. Osallistuminen on maksutonta. Korkeasaaren järjestämän konferenssipäivän kesto on klo 9.45 -16.00. Ohjelma sisältää asiantuntijoiden luentoja, työpajoissa ahertamista ja loppuseminaarin, jossa oppilaat esittelevät eri tekniikoilla toteuttamiaan tulkintoja luonnon monimuotoisuuden tärkeydestä julkisuuden henkilöille.

Koulut voivat lähettää enintään 5 oppilaan ryhmän konferenssiin. Jokaiseen päivään mahtuu 50 nuorta. Maanantaina 15.3. 7.-luokkalaiset tutustuvat veden merkitykseen Etelä-Afrikan ekosysteemeissä. Keskiviikkona 17.3. kahdeksaluokkalaiset selvittävät, miten metsän petoeläimet kuten karhu suhtautuvat ihmisiin omalla reviirillään. Perjantaina 19.3. 9.-luokkalaiset ja lukiolaiset pohtivat ihmisen suhdetta luonnon monimuotoisuuteen. Työpajojen aikana opettajat saavat askarrella virikkeitä eläimille ja tutustua gps-laitteiden käyttöön opetuksessa.

Ennakkotehtävänä on tutustua maailman biodiversiteettiviuoteen. Tarkemmat tiedot konferenssipäivien ohjelmista julkaistaan www.korkeasaari.fi -sivustolla viikolla 4. **Ilmoittautuminen pe 19.2.2010 mennessä.** Tervetuloa tutkijaksi!

KEVÄÄN LUOKKARETKET

Kevätretkelle toukokuussa Korkeasaari tarjoaa ala- ja yläkoulun ryhmille ”Tutkimusretki Korkeasaareen” -toiminnallisen reitin arkisin 10.5.-4.6.2010 klo 10-13.30. Jokainen retkelle ilmoittautunut luokka kuulee kaksi miniopastusta, haastattelee eläintenhoitajaa ja tutustuu itsenäisesti muihin reitin rasteihin. Jokaiseen arkipäivään mahtuu 10-20 luokkaa. **Ilmoittautuminen pe 23.4.2009 mennessä.**

Syystietoja

KOULUJEN KORKEASAARIPÄIVÄ 29.9.2010

Tapahtuma on kouluille maksuton. Esittelemme etenkin yläkoululaisille eläintarhan arkea. Luvassa on piirtämistä, eläinten tarkkailua ja vinkkejä ammatinvalintaan eläintarhan työntekijöiden tapaamispisteissä.

PETOVIIKKO 1.-5.11.2010

- Etsi geokätköt ja opi uutta petoeläimistä!

Ohjelma sopii 6.-9. -luokkalaisille

Korkeasaari osallistuu kansainväliseen Carnivore-kampanjaan järjestämällä petoaiheista opetusohjelmaa. Luvassa on 2 tunnin retki, joka alkaa tiiviillä tietopakettilla petoeläimistä ja jatkuu oppilasryhmien seikkailureitillä eli ryhmät etsivät geokätköjä GPS-laitteilla ja selvittävät löytämiään petoeläinaiheisia tehtäviä. Teemaviikkoon mahtuu 20 luokkaa eli 4 luokkaa päivässä (klo 10-12 2 ryhmää ja klo 13-15 2 ryhmää). **Ennakkoilmoittautumiset mahdollisia.**

KORKEASAAREN ELÄINTARHA LUONTOKOULU ARKKI

Ympäristökasvattaja Nina Trontti
PL 4600, 00099 Helsingin kaupunki
puh. 310 79612 (asiakaspalvelu 310 37900)
s-posti: nina.trontti@hel.fi
lisätietoja: www.korkeasaari.fi/opetus

TÖYHTÖHYYPÄN LUONTOKOULU

Toiminnalliset ohjelmat nivoutuvat koulujen biologian, maantiedon ja ympäristökasvatuksen opetukseen. Etusijalla päiviä varattaessa ovat yläkoulujen oppilaat, mutta ohjelmat sopivat myös 5.–6.-luokkalaisille.

Koko päivän luontokouluohjelmien kesto on 9–14. Puolipäiväohjelmista on valittavissa aamupäivä 9–12 tai iltapäivä 12–15. Varattesasi luontokoulupäivää valitse ohjelmista yksi. Tutustuminen tropiikkiin sisältyy vain kasvipäivään!

GARDENIAN KASVIPÄIVÄ

(3h, tammi–maaliskuu)

Ilmoittaudu pian!

Sujahda sademetsään, opi kasveista! Gardenian trooppisessa puutarhassa tutustumme sademetsään, kasvien elämään sekä niiden merkitykseen arjessamme. Mausteet, hedelmät sekä kasvimaailman monet erikoisuudet tulevat päivän aikana tutuksi. Päivä sisältää mm. hyötykasviopastuksen, itsenäisiä pari- ja ryhmätehtäviä tropiikissa sekä oman huonekasvin istuttamisen.

TALVIPÄIVÄ LUONNOSSA

(3h, helmi–maaliskuu)

Kuinka luonto selviytyy Suomen talvessa? Tutkailemme talvista elämä: nisäkkäiden jälkiä, Viikissä talvehtivien lintujen puuhia sekä kasvien talven viettoa. Pohdiskellemme sään vaikutusta talviseen luontoon ja tilanteen salliessa otamme myös tuntumaa lumeen ja jäähän.

LINTUPÄIVÄ

(5h, huhti–toukokuu)

Kevään tohinaa lintumaailmassa! Kiikaroimme ja kuuntelemme, tarkkailemme ja eläydymme. Pohdimme lintujen elämää: liikkumista, ruokailua ja muuttoa. Opettelemme tunnistamaan lintuja hahmoista, väreistä ja äänistä. Kierrämme erilaisissa elinympäristöissä ja kiipeämme lintutorniin. Päivä on mahdollista aloittaa jo klo 7.

METSÄPÄIVÄ

(5h, huhti–toukokuu)

Aistit auki ja metsään! Päivän aikana retkeilemme, herkistelemme ja opettelemme luonnossa liikkumista. Kuljemme läpi Viikin monipuolisen luonnon ja erilaisten metsätyyppien, tutkimme metsän lajistoa, tarkkailemme lintuja ja etsimme ötököitä. Mukaan mahtuu myös mm. luonto-oppaana toimimista, digikuvausta ja jokamiehenoikeuksien kertausta.

KOSTEIKKOPÄIVÄ

(5h, huhti–toukokuu)

Päivän aikana tutustumme monipuolisesti kosteikon elämään. Teemme vesitutkimuksia ja kiikaroimme lintutornista lahden vesilintuja. Läheisen ojan runsas vesiselkärangattomien lajisto innostaa lajien tunnistamiseen. Päivän päätteeksi tutkimme planktonia luontokoululuokassa. Lajiston lisäksi opettelemme kiikareiden ja kaukoputken käyttöä, näytteiden ottoa sekä mikroskopointia.

IHMINEN MUUTTUVASSA YMPÄRISTÖSSÄ

(3h, huhti–toukokuu)

Kuinka ympäristö muuttuu ja mikä muutokset saa aikaiseksi? Yhdeksäluokkaisille suunnattu luontokoulupäivä, joka tuo vaihtelua luokkaopetukseen. Päivän aikana kuljemme läpi Viikin kulttuuri- ja luonnonmaiseman, tutkimme jääkauden jälkiä ja luonnon monimuotoisuutta sekä pohdimme ihmisen rooliin ja luonnonsuojeluun liittyviä kysymyksiä.

PUOLEN PÄIVÄN LUONTORETKI

(3h, ympäri vuoden)

Minkälaiselle luontoretelle haluaisitte? Ohjattu luontoretki, jonka teemat vaihtuvat vuodenajan ja ryhmän toiveiden mukaan (esim. linnut, ötökät, kasvit, luontotaide). Päivä sisältää luonnossa retkeilyä, havainnointia, lajintuntemuksen syventämistä sekä lyhyitä pari- tai ryhmätehtäviä. Koko päivä vietetään ulkona, säässä kuin säässä.

Ilmoittautuminen 29.1.2010 mennessä internetissä olevalla hakulomakkeella:

<http://www.gardenia-helsinki.fi/luontokoulu>

Hae ajoissa, vaikka et vielä tietäisikään kevään lukujärjestystä!

TÖYHTÖHYYPÄN LUONTOKOULU

Gardenia-Helsinki

Koetilantie 1, 00790 Helsinki (Viikki)

fax: (09) 3478 4010

Lisätietoja:

luontokoulunopettaja Katja Markkula

puh: 045 6345 827

s-posti: luontokoulu@gardenia-helsinki.fi

NUORTEN LUONTOTALO

1.-2.-luokkalaisille

TALVEN TAIKAA

(helmi-maaliskuu)

Lasten elämyksellinen talviretki Nuorten Luontotalon pihapiirissä. Talvinen luonto kutsuu aistimaan kiehtovia lumisia maisemakuvia, värien häivähdyksiä, lumijälkiä ja talven tuoksuja.

Ohjelman kesto: 1-1½ tuntia (evästäuko sisältyy aikaan). **Varusteet:** Omat eväät. Suosittelemme lämmintä juotavaa ja voileipiä. Paljon lämmintä vaatetta päälle! Olemme koko ajan ulkona. **Ryhmäkoko:** max 20 lasta.

3-6.-luokkalaisille

AISTILLINEN VUODENAIKARETKI UUTELASSA (huhti-toukokuu)

Retkellä tutustutaan Uutelan luontoon. Annamme mielikuvituksen lentää, havainnoimme kevään merkkejä, nuuhkimme, kosketelemme, katselemme ja kuuntelemme kaikkea ympärillämme olevaa useiden elämyksellisten harjoitteiden avulla.

NUORTEN LUONTOTALO

(Mechelininkatu 36)

PL 5007

00099 HELSINGIN KAUPUNKI

p. 3108 9038

luonto.talo@hel.fi,

<http://nuoriso.hel.fi/luontotalo>

Kaksi erilaista retkeä

- toinen 3.-4.-luokkalaisille ja
- toinen 5.-6.-luokkalaisille.

Ohjelman kesto ja tapaamispaikka:

Evästäukoiheen 4-5 tuntia. Kokoonnumme kanavan toisella puolella, Uutelantien alkupäässä sovittuna aikana. **Varusteet:** Eväät ja sähän sopiva varustus. Olemme koko ajan ulkona. **Ryhmäkoko:** koko luokka.

6.-luokkalaisille

PALLO SINULLA-OHJELMA UUDEN ELÄMÄNTAVAN LÖYTÄ- MISEEN (helmi-maaliskuu)

Ohjelmassa perehdytään elämää ylläpitäviin järjestelmiin, pohditaan lajien uhanalaisuutta ja mietitään elämäntapojemme vaikutusta planeetta Maahan. Koulutus antaa valmiuksia toteuttaa jokin ympäristöhanke koulun lähiympäristössä.

Koulutuksen kesto: Yksipäiväinen koulutus (n. 5-6 tuntia) Nuorten Luontotalolla ja sen jälkeen luokan oman hankkeen toteuttaminen koulussa opettajan johdolla.

Varusteet: Oppimateriaali jaetaan erikseen, sään mukainen varustus, omat eväät mukaan.

Ryhmäkoko: Koko luokka

Tiedustelut ja ilmoittautumiset 29.1.2010 mennessä vain puhelimitse puh. 3108 9038. Muuton takia loppukevään ohjelmatarjontamme on suppeampi. Tiedotamme syksyn ohjelmista toukokuussa.